226947 - Elleri ve Ayakları İçinde Su Bulunan Bir Kaba Daldırmak, Abdest İçin Yeterli Olur mu?

Soru

Ellerimi veya ayaklarımı su dolu bir kaba sokarak suyun ellerime ve ayaklarıma temas etmesiyle abdest veya gusül sahih olur mu? Ayrıca eli suyla ıslatıp diğer uzuvları o ıslak elle mesh eder gibi silmek, yıkama yerine geçer mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi

Abdest ve gusülde, yıkanması gereken uzvu su bulunan bir kaba daldırmak suretiyle yıkamak **geçerlidir** ve bu, şer'an yıkama (ğusl) sayılır. Bununla birlikte uzvu ayrıca ovalamak şart değildir. Aynı şekilde, doğru görüşe göre, elin veya ayağın suya daldırılması sebebiyle su, temizleyicilik vasfını da kaybetmez.

Yahya en-Nevevî r.h şöyle demiştir:

"Bir kimse uzvunu suya daldırırsa bu ona yeterlidir. Çünkü bu işlem, yıkama olarak isimlendirilir."

(*el-Mecmû'*, 1/493)

Abdurrahman es-Sa'dî ise şöyle demektedir:

"Hadesi gidermede kullanılan suya gelince:

Eğer kişi kabın dışına su alarak kullanıyorsa, kapta kalan su ister az ister çok olsun, ittifakla temizleyici (tahûr) olmaya devam eder.

Fakat kişi suyu bulunduğu yerde kullanıyor; yani aynı suyun içinde guslediyor veya abdest alıyorsa:

Su çok ise, ittifakla temizleyicidir.

Su az ise, mezhepteki görüşe göre temizdir fakat temizleyici değildir.

Ancak sahih görüşe göre yine temizleyicidir. Çünkü onu aslî hükmünden çıkaracak herhangi bir delil bulunmamaktadır.”

(*İrşâdü Ülî’l-Besâir ve’l-Elbâb*, s. 16-17)

İkincisi

Yıkama/ğusl ile mesh arasındaki fark şudur:

Yıkamada, yıkanacak uzvun üzerinden **suyun akması** şarttır. Meshte ise bu şart aranmaz. Meshte, sadece ıslak elle mesh edilecek yere dokunmak yeterlidir; suyu üzerine dökmek veya akıtmak gerekmez. Başın ve mestlerin mesh edilmesi bunun örneğidir.

Yahya en-Nevevî şöyle demektedir:

“Müellifin (Ebu İshak eş-Şîrâzî) ‘Abdest, suyun uzuvlar üzerinde akmasıdır.’ sözü; mezhep âlimlerinin ittifak ettiği şu hususu açıkça ifade etmektedir: Suyun uzuv üzerinde akması gerçekleşmedikçe abdest sahih olmaz. Sadece suyun uzva temas etmesi veya uzvun ıslanması yeterli değildir.”

(*el-Mecmû‘*, 1/308)

Muhammed bin Salih el-Useymîn de şöyle demiştir:

“'Yüzü yıkamak' ifadesi, mesh etmeyi kapsam dışı bırakır. Dolayısıyla mutlaka yıkama gerçekleşmelidir. Eğer elini suyla ıslatıp onunla yüzünü mesh edersen, bu yıkama sayılmaz. Yıkama; suyun uzuv üzerinde akmasıdır.” (*eş-Şerhu’l-Mumti‘*, 1/183)

Allah en iyi bilendir.